

OČKOVÁNÍ

8.4.2014

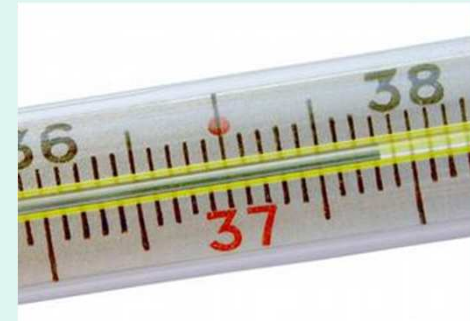
Jana Tichá

Očkování

- Principem aplikace vakcíny je podnítit tvorbu specifických ochranných protilátek
- Vývoj nových vakcín je ve světě velmi intenzivní, ale stále chybí očkovací látky proti mnoha infekcím (zájem je o vakcíny proti HIV, malárii, lymeské borrelióze, hepatitidám C a E,..)
- Nejperspektivnější – kombinované, vysoce účinné, které nevyvolávají vedlejší reakce, se snadnou aplikací, cenově dostupné
- Vlastní provedení očkování – lékař je vždy obeznámen s údaji uvedenými v příbalovém letáku, kontroluje kvalitu a exspiraci, ověřuje aktuální zdravotní stav dítěte – stanoví dočasné či trvalé kontraindikace, po očkování dohled 30 minut, upozornění na možné reakce a vyvarování se zvýšené fyzické námaze (dle typu vakcíny), zaznamenání údajů do očkovacího průkazu a do zdravotní dokumentace dítěte
- Způsoby aplikace – do svalu, do podkoží, do kůže, podání ústy

Očkování

- Bezpečnost očkovacích látek – pečlivě prověřována (laboratorní testy, experimenty na zvířatech, studie s dobrovolníky). Schvalovací řízení ve státním ústavu pro kontrolu léčiv
- Vedlejší reakce po očkování – u malého počtu se objevují, většinou mírné a krátkodobé (přechodně zvýšená teplota, lehká vyrážka), velmi zřídka dochází k vzácným celkovým reakcím (pokles tlaku, mdloby, šok, křeče, přetrvávající křik) – podléhá hlášení a prověřování

RIZIKO KOMPLIKACÍ OČKOVÁNÍ

X

RIZIKO KOMPLIKACÍ INFEKČNÍHO ONEMOCNĚNÍ

→ *Oslabené nebo přecitlivělé dítě daleko více ohrozí prožití spalniček nebo dávivého kašle , než očkování proti nim*

Očkování - kontraindikace

- Bez dostatečných důvodů by se nemělo od očkování upouštět
- Kontraindikace jsou stanoveny z těchto důvodů:
  - 1) zabránit očkování osob, u kterých by mohlo dojít k nežádoucím reakcím
  - 2) zbytečné vynechání dětí z očkování

Dočasné KI – např. horečnaté onemocnění – očkování se přesune na dobu, až důvod pomine

Trvalé KI – alergie vůči některé složce vakcíny, těžké reakce po předchozím očkování, akutní neurologická onemocnění, léčba léky snižujícími imunitu

Neopodstatněné KI

- Projevy atopie (senná rýma, atopický ekzém, astma)
- Metabolické poruchy (např. diabetes)
- Stabilizovaná neurologická onemocnění

Selhání očkování

- Selhání = výskyt klinicky nezměněného onemocnění u očkované osoby (jakoby nebyla očkována)
- Žádná očkovač látka není stoprocentně účinná

Důvody selhání

- špatný transport a uchovávání
- Přítomnost protilátek v době očkování
- Očkování v průběhu onemocnění (inkubační doby, rekonvalescence)
- Špatná odpověď organismu

Očkování - rozdělení

- Řešeno legislativně – aktualizováno dle nejnovějších poznatků
- Vyhl. 537/2006 Sb. v platném znění
- Provádí jej převážně praktičtí lékaři, hlavně pediatři, dále lékaři očkovacích center
- **Základní rozdělení:**
  - 1) povinná a bezplatná
  - 2) nepovinná, za úhradu
- *Povinná očkování*
  - pravidelné – dle očkovacího kalendáře
  - zvláštní
  - mimořádné
  - při úrazech, poraněních, nehojících se ranách
- *Nepovinná očkování*
  - na vlastní žádost

Povinná očkování

- Pravidelné očkování – dle platného očkovacího kalendáře

Tab. Očkovací kalendář 2011

Věk	Nemoc
2 měsíce (od 9. týdne)	hexavakcína (1. dávka)
3 měsíce	hexavakcína (2. dávka) pneumokok 1. dávka – nepovinné
4 měsíce	hexavakcína (3. dávka) pneumokok 2. dávka – nepovinné
5 měsíců	pneumokok 3. dávka – nepovinné
11.–15. měsíc	pneumokok 4. dávka – nepovinné
15 měsíců	spalničky, zarděnky, příušnice, 1. dávka
do 18. měsíce	hexavakcína 4. dávka
21. až 25. měsíc	spalničky, zarděnky, příušnice, 2. dávka
5. až 6. rok	záškrť, tetanus, dávivý kašel – přeočkování
10. až 11. rok	záškrť, tetanus, dávivý kašel, dětská přenosná obrna – přeočkování

Hexavakcína: záškrť, tetanus, dávivý kašel, hemofilové invazivní infekce, virová hepatitida B a dětská přenosná obrna

Povinná očkování

- Očkování zvláštní – u osob které jsou při své profesionální činnosti vystaveny zvýšenému riziku infekčních onemocnění
především virová hepatitida B – u zdravotníků, personálu domovů důchodců, studenti lékařských fakult a zdravotnických škol
- Očkování mimořádné – při nebezpečí vzniku epidemie, např. při výskytu VHA
- Očkování při úrazech, poraněních a nehojících se ranách
např. vzteklna při pokousání podezřelým zvířetem, tetanus při poranění

Nepovinná očkování

Prováděná na vlastní žádost a za úhradu

- Herpetické nákazy (HSV)
- Chřipka
- Klíšťová encefalitida
- Lidské papilomaviry (HPV)
- Meningokokové nákazy
- Plané neštovice
- Pneumokokové nákazy
- Rotavirové nákazy
- Vzteklna
- Virová hepatitida typu A

Očkování do ciziny

- Břišní tyfus
- Cholera
- Japonská encefalitida
- Mor
- Žlutá zimnice
- Malárie (profylaxe)

